

**Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана
Огієнка
Факультет фізичної культури
Кафедра спорту і спортивних ігор**

**Силабус вибіркового освітнього компоненту дисциплін професійної
підготовки**

«Організація краєзнавчо-туристичної діяльності»

Галузь знань:	01 Освіта / Педагогіка		
Спеціальність:	014 Середня освіта (Фізична культура)		
Освітньо-професійна програма:	Середня освіта (Фізична культура)		
Рівень вищої освіти:	Перший (бакалаврський)		
Статус дисципліни:	вибірковий освітній компонент дисциплін професійної підготовки		
Мова викладання:	українська		
Викладачі:		ПІБ:	Зубаль Майя Вікторівна
		Посада:	Доцент
		Вчений ступінь:	Кандидат наук з фізичного виховання та спорту
		Телефон:	067-787-5423
		E-mail:	zubal@kpnu.edu.ua
		Робоче місце:	Кафедра спорту і спортивних ігор
		Профайл викладача:	https://tinyurl.com/4xrakfus
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/index.php?categoryid=717		
Консультації	Понеділок: 14.20 – 16.00, четвер: 14.10 – 16.00		
Анотація до курсу	<p>Вибіркова дисципліна професійної підготовки «Організація краєзнавчо-туристичної діяльності» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура), у першу чергу спрямована на формування системи професійних теоретичних знань і практичних вмінь і навичок з технології і організації краєзнавчо-туристичних подорожей, формування програм турів, дотримання туристської етики та техніки безпеки в краєзнавчо-туристичній діяльності. Навчальна дисципліна передбачає вивчення 5-ти тем з яких п'ять тем розглядатимуться на лекційних заняттях: «Правила організації та проведення краєзнавчо-туристичних походів з учнівською та студентською молоддю», «Вимоги щодо формування туристичних груп учнівської та студентської молоді», «Обов'язки і права учасників краєзнавчо-туристичної подорожі планування маршруту походу», «Подолання природних перешкод та змагання з краєзнавчо-туристичного туризму», «Безпека в краєзнавчо-туристичних походах», відповідно 5-ти тем на практичних заняттях: «Вимоги щодо формування туристичних груп. Оздоровлення учнівської та студентської молоді засобами туризму», «Основні обов'язки кожної посади в туристично-оздоровчих походах», «Вибір і розробка маршруту. Організація руху та орієнтування в краєзнавчо-туристичних походах», «Техніка подолання природних перешкод. Організація змагань з туризму», «Правила техніки безпеки при проходженні туристською групою краєзнавчих маршрутів з видів туризму».</p> <p>Опанування на відповідному рівні навчальною дисципліною «Організація краєзнавчо-туристичної діяльності» дасть можливість здобувачам вищої освіти першого (бакалаврського) рівня кваліфіковано використовувати знання про характерні специфічні особливості краєзнавчо-туристичної діяльності як засобу фізичного виховання й організації туристичних походів з молоддю та впроваджувати їх в практику подальшої професійної діяльності.</p>		

Мета та цілі курсу	Мета вивчення вибіркового компоненту дисципліни вільного вибору студентів «Організація краєзнавчо-туристичної діяльності» спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) першого (бакалаврського) рівня полягає у формуванні загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей у майбутніх вчителів, які спрямовані на формування системи професійних теоретичних знань і практичних вмінь і навичок з технології і організації краєзнавчо-туристичних подорожей, формування програм турів, дотримання туристської етики та техніки безпеки в краєзнавчо-туристичній діяльності.
Методи навчання	Словесні, наочні та практичні методи фізичного виховання та спортивної підготовки, розповідь, діалогічний метод, бесіда; програмовий метод, презентація, демонстрація; комбіновані методи, метод моделювання, рольовий метод, вирішення проблемних завдань; інтерактивні методи, технології дистанційного навчання; технології організації та проведення фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів.
Формат курсу	Стандартний курс (очний, заочний).
Результати навчання	За результатами вивчення вибіркової дисципліни професійної підготовки «Організація краєзнавчо-туристичної діяльності та спортивної анімації» в здобувачів першого (бакалаврського) рівня спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) формуються наступні <i>програмні результати навчання</i> : - підвищувати професійний рівень і кваліфікацію (майбутній фахівець володіє знаннями щодо виникнення і розвитку туризму та характерних, специфічних особливостей його видів і форм; виховує у підростаючого покоління дбайливе ставлення до природи та духовних надбань українського народу, оволодіння технікою пішохідного туризму; розробляє зміст, організацію та завдання шкільних секцій та гуртків з туристсько-краєзнавчої роботи, застосовує набуті знання, вміння і навички у професійній діяльності). <i>Завдання дисципліни:</i> 1. Сформувати у здобувачів вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) загальні та спеціальні (фахові, предметні) компетентності, які визначені освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Фізична культура)». 2. Опанувати навчальний матеріал навчальної дисципліни на відповідному рівні.
Компетентності:	Відповідно до освітньо-професійної програми у здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня формуються наступні <i>спеціальні компетентності</i> : - здатність до організаційної роботи у сфері фізкультурно-оздоровчої роботи у навчальних закладах, позашкільних закладах учнівської молоді (зі спортивного туризму й орієнтування), літніх дитячих оздоровчих таборач; - знання про особливості туристичних походів з людьми різного віку та фізичного ступеня фізичної підготовленості. <i>Сфера реалізації здобутих компетентностей під час працевлаштування.</i> Після закінчення навчання за освітньою-професійною програмою бакалавра, випускники спроможні займати посади, кваліфікаційні вимоги яких передбачають наявність ступеня бакалавра зі спеціальності «Середня освіта (Фізична культура)». Згідно з Національним класифікатором професій ДК 003:2010 фахівці, які здобули вищу освіту за спеціальністю «Середня освіта (Фізична культура)», можуть займати такі посади: 2320 – Вчитель фізичної культури закладу загальної середньої освіти 2351.2 – Методист з фізичної культури 3475 – Інструктор-методист з фізичної культури та спорту 1229.6 – Керівник фізичного виховання 3414 – Фахівець із організації дозвілля
Пререквізити	Для вивчення курсу «Організація краєзнавчо-туристичної діяльності» здобувачі вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» повинні володіти базовими знанням з дисциплін «Спортивний туризм», «Теорія і методика викладання рухливих ігор та забав», «Теорія і методика викладання спортивних ігор», «Історія і культура України», «Теорія і методика фізичного виховання», «Анатомія людини з основами спортивної

	морфології», «Фізіологія людини», «Гігієна», «Педагогіка», «Психологія» (дисципліни вивчались на СВО «бакалавр» спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)).		
Пореквізити	Набутті теоретичні знання практичні вміння та навички з вибіркової навчальної дисципліни «Організація краєзнавчо-туристичної діяльності» можуть бути використані під час вивчення таких навчальних дисциплін, як: «Теорія, види і технології оздоровчо-рекреаційної рухової активності»		
Обсяг і ознаки курсу	Найменування показників	Характеристика навчального курсу	
		денна форма здобуття вищої освіти	денна форма здобуття вищої освіти
	Рік навчання/ рік викладання	4-й	3-й
	Семестр вивчення	VII семестр	V семестри
	Обов'язковий освітній компонент професійної підготовки / вибіркового освітнього компонент	Вибірковий освітній компонент	
	Кількість кредитів ЄКТС	4	4
	Загальний обсяг годин	120	120
	Кількість годин навчальних занять	40	14
	Лекційні заняття	16	6
	Практичні заняття	24	8
	Семінарські заняття	-	-
	Лабораторні заняття	-	-
	Самостійна та індивідуальна робота	80	106
Форма підсумкового контролю	залік	залік	
Технічне й програмне забезпечення /обладнання	<p>Мультимедійна лекційна аудиторія (105), мультимедійний проектор VIEWSONIC PJ5253 DLP (2017 р.), екран для проектора; навчальна аудиторія обчислювальної техніки № 17, ноутбук або персональний комп'ютер, мережа Інтернет, модульне об'єктно-орієнтоване динамічне середовище MOODLE, конференції у Google Meet, дидактичні матеріали.</p> <p>Спортивний зал № 2, аудиторія 225 для проведення практичних занять, стадіон К-ПНУ, для проведення практичних занять, матеріально-технічне забезпечення для проведення практичних занять:</p> <ul style="list-style-type: none"> - туристичне спорядження: наплічники, туристичні килимки, намети, карабіни, туристичні системи, мотузки, переправа, казанки, сокири, спеціального спорядження для рятувальних робіт. 		
Політики курсу	<p>Умови визначення успішного засвоєння вибіркової навчальної дисципліни «Організація краєзнавчо-туристичної діяльності»:</p> <ul style="list-style-type: none"> - кредити присвоюються здобувачам вищої освіти після завершення навчальної дисципліни та успішного оцінювання досягнутих ними результатів навчання; - критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти оцінювання результатів навчання є досягнення ним мінімального порогового рівня оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компоненту та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом, яких складає 60 % від максимально можливої кількості балів, визначеної відповідними нормативними документами Університету; - здобувач вищої освіти вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю, якщо він не відпрацював пропущені навчальні заняття, не пересклав оцінки 0, 1, 2, 3 отримані на навчальних заняттях, не виконав або виконав модульну контрольну роботу, завдання самостійної та індивідуальної робіт з оцінкою, що становить менше 60 % від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт; - здобувач вищої освіти, який не має академічної заборгованості за результатами поточного контролю з освітнього компонента, підсумковою формою контролю за яким встановлено залік/диференційованих залік, отримує підсумкову рейтингову оцінку, яка визначається як сума рейтингової оцінки за навчальні заняття та рейтингових оцінок контрольних заходів поточного контролю з цього освітнього компоненту; 		

- здобувач вищої освіти, який має академічну заборгованість за результатами поточного контролю з освітнього компоненту, підсумковою формою контролю за яким встановлено залік/диференційований залік отримує оцінку F за шкалою ЄКТС та «не зараховано»/«незадовільно» за національною шкалою;

- здобувач вищої освіти, який має академічну заборгованість за результатами підсумкового контролю з освітнього компоненту у формі заліку/диференційованого заліку зобов'язаний ліквідувати її в терміни, визначені графіком ліквідації академічної заборгованості;

- ліквідацію академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяють до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускають не більше двох разів: перший раз – викладачеві, другий – комісії яку створюють за розпорядженням декана факультету;

- відповідь здобувача вищої освіти, який ліквідує академічну заборгованість на засіданні комісії, оцінюють за 100-бальною шкалою без урахування рейтингової оцінки поточної успішності;

- за неуспішного проходження оцінювання результатів навчання за освітнім компонентом кредити здобувачі вищої освіти не присвоюють.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної не доброчесності. Виявлення ознак академічної не доброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

«Кодекс академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка»

<https://drive.google.com/file/d/1LIOReajanExMEnG2DvgdaFNACYWU00UL/view>

«Положення про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка»

https://drive.google.com/file/d/0B_EBvdN4dQSIMUozdmc2Ti0xY3MzMS1hbjlXLVVQSDZmNjU4/view?resourcekey=0-WAE6ceQZqhHelYoJoPZ3Kg

Відвідання занять. Відповідно до пункту 9.2 «Правил внутрішнього розпорядку К-ПНУ імені Івана Огієнка»

<https://drive.google.com/file/d/1kXGZVxEIcG0Cmy33EvqF2c2E7hGHUrT8/view>

Здобувачі вищої освіти зобов'язані: дотримуватися вимог законодавства, Статуту Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка» відвідувати усі види навчальних занять; вчасно інформувати деканат про неможливість відвідувати навчальні заняття, скласти (перескласти) екзамен, заліки тощо через поважні причини; подати підтверджувальні документи, що засвідчують поважну причину, яка унеможливила відвідування навчальних занять, складання (перескладання) екзаменів, заліків тощо; ліквідувати академічну заборгованість у встановлені терміни.

<https://drive.google.com/file/d/1mSgolhpxhjS9dAP9pippTiBvdTLCVr5H/view>

Література. Уся література, яку студенти не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Визнання результатів неформальної та (або) інформальної освіти. У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка ([Порядок визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих шляхом здобуття неформальної/інформальної освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка](#)), зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю).

В неформальній освіті:

	-закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю); -підготовка конкурсної наукової роботи; -призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт; -призове місце на Всеукраїнській студентській олімпіаді; -отримання сертифікату судді 1-ї, 2-ї або національної категорії у своєму виді спорту або суміжних видах. В <i>інформальній освіті</i> : -наявність наукової публікації; -волонтерська діяльність; -підготовка школярів-призерів інтелектуальних та творчих конкурсів з фізичної культури та спорту, дитячих змагань різного рівня; -наявність особистих спортивних досягнень (переможці, призери Чемпіонатів Світу, Європи, України, діючий МСМК, МС, КМС, I розряд.							
Схема курсу	Денна форма навчання							
	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
		разом	у тому числі					
	лекційні заняття		практичні заняття	семінарські заняття	самостійна робота			
	Змістовий модуль 1. Організація і проведення туристичних походів							
	Разом годин	120	16	24	-	-	80	-
	Заочна форма навчання							
	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
		разом	у тому числі					
	лекційні заняття		практичні заняття	семінарські заняття	самостійна робота			
Змістовий модуль 1. Організація і проведення туристичних походів								
Разом годин	120	6	8	-	-	106	-	
Критерії оцінювання	Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти під час навчальної практики зі спортивних ігор рівний 12. Поточний контроль - 50 балів, самостійна робота - 50 балів. Разом – 100 балів							
	Поточний контроль	Самостійна робота			Разом			
	50 балів	50 балів			100 балів			
	Оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти							
	Змістовий модуль 1 (50 балів)							
	<i>Вимоги щодо формування туристичних груп учнівської та студентської молоді.</i>							
	1. Розписати повноваження адміністрації навчальних закладів та інших організацій освіти, що проводять краєзнавчо-туристичні подорожі з учнівською та студентською молоддю. Розписати обов'язки і права керівника та заступників керівника туристично-краєзнавчої групи (подорожі) учнівської та студентської молоді.					4 – 12		

	2. Розписати обов'язки і права учасника туристичної туристично-краєзнавчої подорожі з учнівського та студентською молоддю. Оформити маршрутну документацію на проведення туристично-краєзнавчих подорожей з активним способом пересування.	4 – 12
	<i>Основні обов'язки кожної посади в туристично-краєзнавчому поході</i>	
	3. Розписати основні обов'язки кожної посади в туристично-краєзнавчому поході. Розповісти про краєзнавчі посади в спортивно-оздоровчому поході. Розписати основні обов'язки учасників походу на краєзнавчих посадах. Розподілити роботу учасників на чергових посадах.	4 – 12
	<i>Організація руху та орієнтування в спортивно-оздоровчому поході</i>	
	4. Розробити маршрут туристично-краєзнавчого одноденного походу. Організувати рух та орієнтування на маркірованій трасі в туристично-краєзнавчому поході.	4 – 12
	5. Розписати кошторис походу. Випуск групи на маршрут. Підготувати групове та індивідуальне спорядження для некатегорійного туристично-краєзнавчого походу. Організувати харчування туристів у поході.	4 – 12
	<i>Техніка подолання природних перешкод. Організація змагань з краєзнавчого туризму</i>	
	6. Техніка подолання водних перешкод. Техніка подолання гірських перешкод.	4 – 12
	<i>Правила техніки безпеки при проходженні туристською групою маршрутів з видів туризму</i>	
	7. Здати правила техніки безпеки при пересуванні туристів: у пішохідному, водному, гірському, лижному, велосипедному та спелеотуризмі.	4 – 12
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент відвідав усі практичні заняття. Для допуску до заліку необхідно мати не менше 60 балів поточної успішності.	
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Рекомендована література	
	Основна	
	1. Грабовський Ю. А., Скалій О. В., Скалій Т. В. Спортивний туризм : навчальний посібник. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2009. 304 с. URI: https://infotour.in.ua/grabovsky.htm (дата звернення: 20.08.2022).	
	2. Дмитрук О. Ю., Щур Ю. В. Спортивно-оздоровчий туризм : навчальний посібник. К.: Альтерпрес, 2008. 280 с., іл.	
	3. Гуска М. Б., Зубаль М. В. Основи теорії і методики рекреаційно-оздоровчого туризму: методичні рекомендації. Кам'янець-Подільський : «Аксиома», 2018. 100 с. URI: https://tinyurl.com/fxmxfat7 (дата звернення: 20.08.2022).	
	4. Гуска М. Б., Стринадко В. С., Гуска М. В., Зубаль М. В., Стасюк І. І. Перша долікарська допомога та критичні ситуації під час подорожей : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Аксиома, 2017. 264 с.	
	5. Дмитрук С. В., Дмитрук О. Ю. Соціально-педагогічні технології в туризмі : навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2012. 327 с.	
	6. Зубаль М. В., Гуска М. Б., Райтаровська І. В., Мазур В. Й., Авінов В. Л. Спортивний туризм. Кам'янець-Подільський : ПП Ящишин Ю. І., 2021. 417с. URI: https://tinyurl.com/52pffjt9 (дата звернення: 20.08.2022).	
	7. Пангелов Б.П. Організація і проведення туристсько-краєзнавчих подорожей : навчальний посібник. К. : Академвидав, 2010. 248 с. (Серія «Альма-матер»).	
	Допоміжна	
	1. Авінов В. Л., Райтаровська І. В., Зубаль М. В. Принципи використання спортивно-масової і фізкультурно-оздоровчої роботи. Наукові праці Кам'янець-Подільського	

	<p>національного університету імені Івана Огієнка:збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів. [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. Вип. 21. С. 321-323. URI: https://tinyurl.com/nhhdyb3n (дата звернення: 20.08.2022).</p> <p>2. Гуска М. Б., Зубаль М. В., Гуска М. В., Мазур В. Й. Теорія і методика викладання рухливих ігор і забав : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2011. 400 с. URI: https://tinyurl.com/2p9hbu8a (дата звернення: 20.08.2022).</p> <p>3. Зубаль М. В., Райтаровська І. В., Авінов В. Л. Аналіз стану дослідження проблеми спілкування вчителя фізичної культури та основні напрямки її вирішення. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів. [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. Вип. 21. С. 336-337. URI: https://tinyurl.com/nhhdyb3n (дата звернення: 20.08.2022).</p> <p>4. Чепелевська М.М., Зубаль М.В., Райтаровська І.В. Ефективність механізму реалізації формування професійної компетентності майбутніх фахівців туристичної галузі. Фаховий науковий журнал «Інноваційна педагогіка». Категорія В. Вип. 47, 2022. С.239-243. URI: https://tinyurl.com/u6y9cwu5 (дата звернення: 20.08.2022).</p> <p>5. Khurtenko, O., Shuldyk, A., Zubal, M., Raytarovska, I., Senyk, A., & Bereziak, K. Developing Students' Psychological Readiness to Make Decisions in Extreme Coaching Situations. BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience, 12(1), 88-103. (2021). URI: https://tinyurl.com/h3maeu3 (дата звернення: 20.08.2022).</p>
Локація	Згідно з розкладом https://kpnu.edu.ua/rozklad-zaniat/

Розробники силабуса

Майя ЗУБАЛЬ

Завідувач кафедри спорту і спортивних ігор

Микола ПРОЗАР